

HUKERED

”Namnformen anger att Hukered tillhör nyröjningsgårdarna från 1100-talet. ”Huk” är ett gammalt ord för ”hörn” eller ”vinkel” och skulle anspela på gårdens läge, där Lillån böjer av i en krok” (enl Sven Larsson i hembygdsboken ”Vessige och Alfshög”). Också grannbyn Björbäcksered tros vara en nyröjningsgård från 1100-talet.

I mantalslängder från 1700-talet kallas hemmanet för Arwedsgård. Enligt Hallands Landsbeskrifning 1729 var det ett utsockne frälsehemman om 1 mantal med två gifta åbor som brukare. 1 piga och 4 skattefria inhyses- eller backstuguhjon fanns också på hemmanet. Åborna hette Oluf och Bengt Erlandsson och de brukade hälften var av hemmanet ”på två kringbyggda gårdar, som ursprungligen låg söder om och tätt intill vägen” (Sven Larsson, se kartsbild sid 135 i hembygdsboken). Vi kallar dem gård 1 resp. gård 2 i vår dokumentation.

Av mantalslängder framgår att Hukered år 1802 ägdes av ”frälseägare Lars Nilsson” och 1813 av ”herr häradsskrifvaren M Carlsson”. (Från slutet av 1700-talet kunde frälsegårdar ägas av icke adelsmän.) Av lagaskifteshandlingarna framgår, att gårdarna hade friköpts av åborna någon gång före 1835.

GÅRDAR

Gård 1

Oluf Erlandsson, gift 1726 med Johanna Bengtsdotter från Gunnarp, fick åtminstone två barn, Per f 1728 och Bengta f 1730. Barnen övertog inte gården. Enligt mantalslängderna hette brukaren på 1760-talet **Nils Bengtsson**, född omkr 1724, död 1802, och gift med Gunnild Månsdotter, född 1729. Båda gårdarna var nu ”förmedlade” till 1/8 mantal, dvs man hade fått skattelindring på grund av dålig bärkraftighet. Nils Bengtsson och Gunnild Månsdotter hade flera barn, bland dem döttrarna Maria och Brita som blev hustru till var sin åbo i Hukered.

1791-1831

Reinhold Olsson (Olofsson) född 1760-12-11 död 1831

Maria Nilsson 1767-04-14 i Hukered 1836

Barn: Mårten f 1791, Nils f 1792, Bengt f 1794, Olaus f 1796, Gunne f 1798, Nils Gunnar f 1799 d 1811, Anna Christina f 1802, Eva Britta f 1804, Malena f 1807 och Christoffer f 1810.

Förutom de 10 barnen tog Maria hand om sina föräldrar och sin syster, Ingeborg Nilsson f 1761, som var ”krympling och svagsint”. 1821 antecknas för modern Gunnild Månsdotter att hon ”är utfattig och födes av medlidande” av familjen.

I ett sockenstämmoprotokoll 1812 kan vi läsa att

”Frälse Landtbonden Reinhold Olofsson i Hukered som varit nog olyckelig att förlora Ett hästskäp, 2ne Fäskäp samt 7 å 8 får, anmäldes af undertecknad Pastor till ömsint och christeligt medlidande hos hvar och en i Wessige Församling medelst en friwillig gåfwa, som af honom sjelf eller dess barn wid kringgående upbäres: hwarwid Pastor äfwen gjorde denna erindran, att, fastän Mannen är af oss känd för en fattig och (beskedelig) man, den olycklige likwäl ej behöfwer vara känd för att af ett ädelmodigt hjerta blifwa hulpen; och härtill lemnades allmänt bifall.”

Varför han hade förlorat sina kreatur framgår inte. Det är också lite svårt att förstå innebörden i den sista meningen.

Sonen Nils Gunnar dog av rödsot, 12 år gammal. Mannen dog av lungsot, 70 år gammal och hustrun av "åldersbräcklighet", 69 år. Vid bouppteckningen 1831 hade makarna lämnat ifrån sig gården och behållning var då endast 22 rdr. I boet ingick dock 2 kor, 4 får, 1 gris och 2 kalvar; 1 ko var "tecknad till husbondeskatten" och den andra kon var änkans, den ena kalven "var gifven till dotteren Anna Christina som alltid varit hemma". Spannmålen hade skänkts till sonen Gunne, som övertagit gården.

Hukered 1:2

1831-1870

Gunne Reinholdsson född 1798-01-10 i Hukered död 1870
 Brigitta (Brita) Gabrielsdotter 1807-03-02 i Ramnared, Drängs. 1865
Barn: tvillingarna Sara Maria och Anna Christina f 1834 d 1835, Gustaf Aron f 1835, Severina f 1839, Emanuel f 1842, Regina f 1846 d 1846 och Johannes f 1847.

Laga skiftet i Hukered skedde under den här perioden, men den innebar ingen förändring vad gäller byggnaderna, den ena gården hade då redan flyttats till andra sidan vägen. Ägora däremot lades samman i 2 skiften för varje gård. Reinholdssons gård fick beteckning Hukered 1:2.

I ett sockenstämmoprotokoll 1855 kan vi läsa att Gunne Reinholdsson behövde ekonomisk hjälp av sockenborna, precis som fadern 40 år tidigare:

Som i weckan blifvit hos Undertecknad Pastor anmäldt: att hemmansegaren Gunne Reinholdsson i Hukered som befinner sig i fattiga omständigheter och för närvarande lider af sträng sjukdom, så wäl som hans dotter, ytterligare haft den olyckan att förlora ett godt häst-Kreatur Församlingen kände mannens behof och flera den nämnda nya anledningen dertill. Alla wisade willighet att hjälpa, och några yttrade, att för mera säkerhets skull för den hjälpbehöfvande, borde nu bestämmas, huru mycket hvar och en skulle gifve. Då öfverenskoms att åboer gifva minst efter 2 riksdaler riksgälds af hvarje helt förmedladt mantal och Torpare 12 skilling riksgälds, ingen betaget att gifva mera. Dessa medel skall den behöfvande sjelf anmoda wänner att i de serskilda rotarne uppbäras".

Under åren 1862-1873 är det svårt att reda ut vem som äger gården, men det framgår av köpehandlingar att en del, 1/12 mtl, såldes 1862 till dottern Severina och hennes man Johan Andersson för 2.333 riksdaler och 33 öre riksmünt med skyldighet för köparna att "utgiva undantag". Johan och Severina lämnade efter kort tid gården och blev torpare på Åsen. Ny ägare till Hukered 1/12 mtl blir Bengt Johan Nilsson, tidigare torpare i Sparfvastugan. Han sålde gården 1873 till Karl Johan Johansson och flyttade till Hultastugan.

Resterande del av gården, 1/24 mtl, såldes till sonen, Gustaf Gunnesson och hans hustru Johanna Pehrsdotter. 1869 köptes också denna del av Bengt Johan Nilsson. Priset var 666 rdr och 67 öre. Betalningen skulle ske dels genom en summa av 250 rdr till Emanuel Gunnesson (Gustafs broder) och resterande skulle betalas inom 5 år till säljarens hustru med 6 % ränta och inteckning i båda gårdarna, dels genom att undantagsförmånerna till Gunne Reinholdsson skulle bibehållas, dels skulle säljaren få bortföra "sommarijödset och den inbergade grödan" mm och dels att "torplägenheten Åsen på hemmanets ägor förbehålles säljarna efter Enkan Maria

Christina Svendsdotters död". Gunne Reinholdsson dog redan 1870 och maken hade dött tidigare, så undantagskontraktet blev inte så betungande för köparen.

Redan 1871 återkommer Hukered 1/24 mtl i domböckernas fastighetshandlingar. Där framgår, att "änkan Inger Maria Johansdotter genom köpebrev den 14/9 1871 för 400 rdr å exekutiv auktion inropat 1/24 mtl uts. frälse Hukered Arvidsgård nr 1 från Johannes Gunnesson! (den yngste av bröderna Gunnesson), men därefter mot enahanda köpeskilling överlåtits på Nils Aug Persson och hans hustru Beata Christina Andreasdotter".

Alla de kortvariga gårdsinnehav som förekom under den här tiden berodde säkerligen på ekonomiska svårigheter för bönderna. Gårdarna såldes ofta på exekutiv auktion och sjönk i värde.

År 1878 fastställdes hemmansklyvning av den ursprungliga gården Hukered 1:2 på 1/8 mantal till Hukered 1:4 på 1/24 mtl och 1:5 på 1/12 mtl. Ägaren till 1:4 fick sina ägor i 3 skiften och skulle flytta ut sina byggnader medan ägaren till 1:5 fick 1 skifte och vara kvarboende. Torpkontrakt för Petter Johan Andersson belastade 1:4 och för Johanna Pehrsdotter 1:5 (det fanns tydligen 2 torp på Åsen).

Nils Aug Persson, f 1847, drev också en gård i Sjösgärde. Han arrenderade ut Hukered 1/24 mtl till Bengt Persson, tidigare torpare i Hultastugan, med villkor enligt nedanstående kontrakt.

"Undertecknade bortarrendera härigenom vårt tillhöriga ett tjugofjerdedels mantal Nr 1 Hukered till Bengt Persson och hans hustru Johanna Brita Johansdotter på Hultastugan under följande villkor:

1. Hemmansdelen får genast tillträdas och kommer arrendetiden att räcka under bemålde Bengt Perssons och hans hustrus lifstid.
 2. Arrendatorerne äro skyldiga att årligen under arrendetiden utgöra och betala alla kommande skatter ock onera af hvad namn och beskaffenhet det vara må mot rättighet att uppbära och behålla alla hemmansdelen tillfallande inkomster, äfvensom att efter eget godtfinnande bruka och använda hemmansdelen; dock få arrendatorerne icke utan särskild tillåtelse från stället förskaffa foder eller gödsel.
 3. Arrendatorerne åligger att väl vårda och häfda hemmansdelens hus och jord under alla arrendeåren.
 4. I arrende för hemmansdelen skola arrendatorerne årligen den 24 Oktober betala 35 Riksdaler Riksmünt ...
 5. I den händelse arrendatorerna skulle under arrendeåren vilja köpa hemmansdelen mot en köpesumma af 558 Rdr Rmt skola de dertill vara berättigade
- Nils August Persson och Beata Kristina Andreasdotter i Sjösgärde." 27 aug 1871

Hukered 1:4

1871-1885

Bengt Persson född 1830-01-17 i Krogsared död 1885
 Johanna Britta Johansdotter 1828-07-03 i Grimshult 1899
Barn: Johanna Potentia f 1854, Anna Matilda f 1856, Johanna Beata f 1858, Josefina (Fina) Petronella f 1860, Per Johan f 1863 och Emanuel f 1865.

Under sitt första år som arrendator ansökte Bengt Persson om lån ur kommunalkassan, som avlogs, men 1878 fick han i "extra bidrag" 30 kronor från kassan. Bengt dog av förkyllning, 55 år gammal och den utfattiga änkan blev inhyses på gården. Hon dog av "överansträngning" 71 år gammal.

Vid faderns död 1885 köpte sonen Per Johan Bengtsson gården och den stannade sedan i samma släkt till 2001, när hans son Per Johansson (Per i Hukered) dog. "Per i Hukered" har skrivit en dikt med sina förfäder och bland dem farfar Bengt Persson i tankarna (sist i denna berättelse).

Sonen Emanuel blev hemmansägare i Askome nr 8, gift med Olena Beata Johansdotter, f 1863 i Krogsred. Systersonen Johan Adolf är dräng på gården.

Dottern Potentia gifte sig 1875 med Olof Cederberg, dräng i Sjösgårde, och de blev inhyses på gården i 10 år. De fick 3 barn under den tiden, August f 1875, Alfred 1880 och Bertha 1885. Alfred kom senare att bli småbrukare i Hukered. 1885 flyttade familjen till torpet Sjögård i Lia.

Dottern Matilda gifte sig 1886 med arbetsförman Bengt Ludvig Bondesson f 1851 i Skrea. Vid folkräkningen 1900 hade de 6 barn och var bosatta i Ågård, Skrea. Matilda hade en uåson Johan Adolf f 1880, se ovan.

Dottern Beata gifte sig med torpare Anders Peter Bengtsson f 1860 i Skrea. 1900 hade de 2 barn och var bosatta i Hjortsberg, Skrea.

Fina gifte sig 1882 med skräddare Lars August Johansson från Okome, f 1852. De bosatte sig först i en stuga vid Skattagård i Sörby, bodde sedan i Hukered ett par år och är där bokförda under **Apelvik**. 1900 är de bosatta i Rävige, Okome med 5 barn.

Fina Bengtsdotter och
August Johansson

1885-1942

Per Johan Bengtsson född 1863-09-17 i Grimshult död 1942
Amanda Olivia Carlsdotter 1868-12-29 i Krogsred 1952
Barn: Bertha Josefina f 1890, Jenny Charlotta f 1892, Bengt Carl f 1894 d 1894,
 Ida Christina f 1895, Gustaf Adolf f 1900, Carl Daniel f 1903, Oscar Gideon f 1905
 och Per Vilhelm f 1910.

Det blev sonen Daniel som så småningom tog över gården. Dottern Bertha Josefina gift Olsson dog 1965 i Trollhättan, Ida Christina g Andersson dog 1972 i Morup, Gustaf Adolf med nytt efternamn Gajne dog 1976 i Göteborg, Oscar Gideon, og, dog 1992 i Vänersborg. Jenny Charlotta var ofta inlagd på S:a Maria sjukhus i Helsingborg men dessemellan var hon hemma på gården som hushållerska. Modern Amanda hade ett ovanligt "kännetecken", hon sägs ha haft ett stort märke på ena kinden, "som ett stekt ägg". Hon bodde sina sista år hos sonen Per.

Amanda Carlsdotter vid sonen Pers gård
(foto från 1940-1950-talet, som tillhör
Birgitta Johansson, Västra Frölunda)

Småbruket Hukered 1:4 m fl var 1964 taxerat till 15.400 kronor. Arealen var 34,7 ha, varav 3,5 åker. (enl Gods och Gårdar). Daniel Johansson var ogift och när han dog 1964 tog brodern Per över den. Per brukade sedan 1930 också gården Hukered 1:9-1:10. Byggnaderna på 1:4 är nu sedan länge borta.

Familjen hade en inhyses under några år, fattighjonet Andreas Olsson f 1823. Andreas båda föräldrar dog, innan han fyllt 10 år och hela livet "bortaccorderades" han efter årliga beslut av socken- och kommunalstämman. Ofta kom han till olika hem varje år, den som krävde minst ersättning av kommunen fick "ropa in honom". Under de år han fick vara hos Johan Bengtssons familj på 1890-talet var ersättningen för hans försörjning och "hvardagsklädsel" omkring 100 kronor per år. Han lär inte ha haft en fast bostad under hela sitt 73-åriga liv. Han dog 1896, fortfarande bokförd "på församlingen".

Fastigheten 1:4 hade sin mark på 3 ställen. På ett av dem, intill gården Hukered 1:5, låg ett bostadshus, som Johan Elof Bengtsson, f 1865, flyttade in i 1922. Elof hade omkr 1890 varit dräng hos Johan Andersson, Hukered 1:3. När huset byggdes och vem som bott där tidigare är svårt att utläsa av församlingsböckerna. Det är numera rivet. Förmodligen revs huset när den nya vägsträckningen gjordes.

Hukered 1:5

Karl Johan Johansson och hans hustru köpte gården av Bengt Johan Nilsson som framgått ovan. De köpte gården på en auktion och priset blev 1.470 rdr (tax.värde 1.600 rdr). Säljaren hade förbehållit sig rätten att få bo uti kammaren i 6 månader utan betalning samt plats i ladugården för en ko under samma tid.

1872-1917

Karl Johan Henning Johansson f 1839-12-13 i Sjönevad död 1925
Johanna Maria Johansdotter 1842-03-28 i Torup? 1926
Barn: Neta Josefina f 1869, Anna Lovisa f 1871, Nils Johan f 1874 d 1876, Carl August f 1876 d 1879, Ida Carolina f 1879 d 1883, Jenny f 1882 d 1883 och Gerda

Konstantia f 1884. De två äldsta flickorna var födda i Lia. De fyra barnen därefter föddes i Hukered och dog alla i späda ålder, ett barn dog av förkylning och två av kikhosta.

Karl Johan, som ibland kallas Karl Henning, hade tidigare varit åbo på Lia 1:10. Han var son till torparna på Landsgärde, Johannes Christensson och Neta Gabrielsdotter. De flyttade till Hukered 1873 och bodde i sonens familj under sina sista år, fram till 1893.

Gården såldes till Hugo Wennerholm 1917. Vid bouppteckningen 1926 efter Karl Johan Henning Johansson var boets behållning ca 2.000 kronor, vari ingick ett mindre boningshus som värderades till 100 kronor. Var detta hus låg, har inte gått att utröna. Enligt bouppteckningen vistades dottern Neta Josefina g Jansson då i Danmark och Anna Lovisa g Pettersson i Amerika. Yngsta dottern Gerda Constantia var gift med hemmansägare Oscar Grimberg i Grimshult. Änkan Johanna Maria Johansdotter avled 1926.

Hugo Wennerholm lät 1918 genomföra en ägostyckning i tre lotter, 1:13-1:15. Den största lotten 1:13 på 7/120 mantal eller ca 41 hektar, varav ca 26 ha skogsmark, såldes 1920 till Alfred Cederberg, som lär ha haft en del arbetsuppgifter för Wennerholm, virkesmätning och pappershantering mm. I köpet ingick också gårdsbyggnaderna till förra 1:5.

Hukered 1:13

1920-1937

Alfred Cederberg	född 1880-05-29 i Hukered	
<u>Adelina</u> Josefina f Carlsson	1875-03-04 i Drängsered	död 1956
<u>Barn</u> : Carl <u>Tage</u> f 1911		

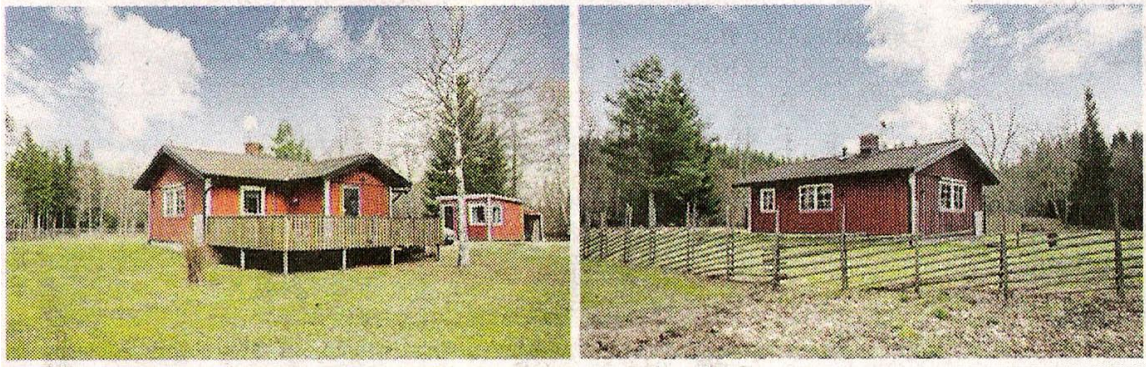
Alfred flyttade till gården 1918 från Hultastugan tillsammans med sin syster Berta f 1896 samt syster Olivia Potentias uåson Gösta f 1915. Alfred gifte sig 1921 med Adelina, syster till Amanda, som var gift med Per Johan Bengtsson i Hukered 1:4. Alfreds syster Berta gifte sig 1932 med Uno Svensson, Vessige och systemen Olivia med Axel Grönqvist, Göteborg.

1937 såldes gården till Gunnar Nilsson, toffelmakaren. Alfred och Adelina flyttade till fastigheten **1:17**, någon km mot Krogsredshållet, vid Per Johan Bengtssons gård 1:4 och byggde upp ett nytt bostadshus där, som Arne Pettersson "vid sågen" köpte 1957. Daniel Johansson, som övertagit föräldrarnas gård 1:4, hade byggt sig ett nytt hus strax intill.

Alfred Cederberg flyttade efter hustruns död till en arbetarebostad på Jöns Hansgård i Vessige tillsammans med sonen Tage och hans hustru Elvy Birgit Mariann f 1922. Alfred dog 1958 i Jöns Hansgård och Tage dog 1987 i Falkenberg

De gamla bostadshusen på fastigheterna Hukered 1:4 och 1:17 är sedan länge borta. På Hukered 1:17 har ett nytt bostadshus byggts. Fram till 2011 bodde där Roy Hjalmarsson, f 1946 och Mona Boström, f 1939. Nya ägare är Anita Monica Karlsson Kattelus, f 1961 och Jan Bertil Karlsson Kattelus. Fastighetens areal är på 14.265 kvm, köpeskilling 845.000 kronor

Hukered 1:17, bild fr 2011

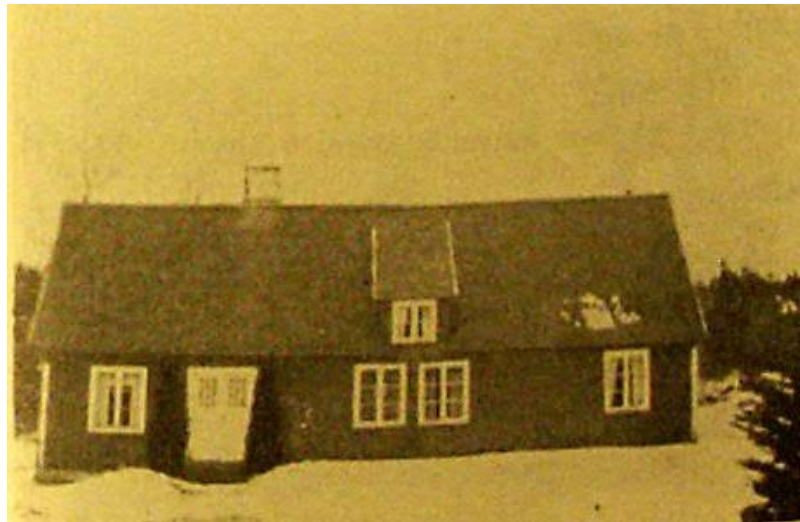
1937-omkr 1960

Ernst Gunnar Nilsson
Berta Olga Davida

född 1912-12-14 i Gunnarsjö
1909-12-11 i Hunnestad

Gunnar Nilsson hade förutom jordbruket också toffel-, sko- och sadelmakeri.

1939 fanns det 1 häst, 3 kor, 1 ungdjur, 2 svin och 20 höns på gården. Mangårdsbyggnaden var uppförd 1850 och ekonomibygnaden 1931 (Gods och gårdar).

Makarna flyttade till Ullared omkr 1960 och gården såldes. Ägare blev först företaget Ekparkett AB, därefter Lantbruksnämnden och sedan Carl Josefsson i Sjönevad. Fastigheten lades ihop med Hukered 1:14 på 1/60 mtl samt Josefssons tidigare fastighet Sjönevad 1:8 om 1/10 mtl. Numera ägs denna fastighet av Carl Josefssons sonson Mats Josefsson. Gårdens byggnader är sedan länge borta.

Gård 2

År 1729 hette åbon Bengt Erlandsson och 1768 Bengt Andersson med hustru Ingrid Erlandsdotter f 1730. 1786 hette åbon Johannes Jonsson (Joensson). Hans hustru hette Brita Nilsson och hon var dotter till Nils Bengtsson och syster till Maria Nilsson på den andra gården i Hukered. Johannes var son till Jon (Joen) Bengtsson i Björbäcksered.

1786-1832

Johannes Jonsson	född 1761-02-05 i Björbäcksered	död 1809
Britta Nilsson	1768-10-06	1832

Barn: Beata f 1792 d 1795, Andreas f 1788 d 1809, Nils f 1790 d 1809, Johannes f 1794, Bertild f 1796, Anna Greta f 1798, Christina f 1801 och Anna Johanna f 1805.

Dottern Beata dog av koppor, 3 år gammal. Inom loppet av 14 dagar i januari och februari år 1809 dog mannen och de två äldsta sönerna i en "bröstsjukdom". Mannen var 48 år och sönerna 20 resp 18 år gamla. Att döma av bouppteckningen hade man det materiellt sett nog bra på gården. Man hade ovanligt många saker, kontanta "penningar" och ganska många kreatur; 1 häst, 5 kor, 4 kvigor, 1 kalv, 3 baggar och 6 får. Boets behållning var 148 riksdaler (varav kreaturens värde var ca 60 rdr).

Änkan blev nu ensam med 5 barn, det äldsta, Johannes, 14 år gammalt. Det vanliga i en sådan situation var, att änkan gifte om sig. Det gjorde inte Britta men hon lyckades ändå behålla gården, så att sonen Johannes så småningom kunde ta över den. Britta dog 1832 av "åldersbräcklighet" 64 år gammal.

Hukered 1:3

1825-1854

Johannes Johansson	född 1794-09-17 i Hukered	död 1880
Anna Maria Pettersdotter	1792-03-25 i Grimshult	1870

Barn: Johannes f 1818, Anna Johanna f 1819, Anna Beata f 1824, Johannes f 1827, Johanna Petronella f 1829 och Johanna Beata f 1834 d 1843 av rödsot.

Laga skiftet skedde under den här perioden. Det var Johannes Johansson och Gunne Reinholdsson som var inblandade. Johannes gård fick beteckning 1:3 och Gunnes 1:2, båda fick ägorna utlagda i 2 skiften. Gårdarnas byggnader berördes inte (se lagaskifteskartan 1837, Johannes gård är tomt nr 8 och Gunnes nr 16), de låg på var sin sida om Krogsredsvägen, mitt emot varandra. Johannes ägde från 1838 också mark i St Grimshult.

Dottern Anna Beata gifte sig 1854 med Anders Eliasson från Lundsgård i Sörby. De tog över gården och föräldrarna flyttade till undantag på gården. Johannes blev 86 och Anna Maria 78 år.

1854-1870

Anders Eliasson	född 1828-10-19 i Lundsgård	död 1869
Anna Beata Johansdotter	1824-05-02 i Hukered	1885

Barn: Johanna Petronella Eleonora f 1855, Johanna Maria f 1858 och Bengt Johan f 1861.

Anders dog av benröta endast 40 år gammal. Änkan, Anna Beata, klarade av samma sak som hennes farmor gjort. Hon kan behålla gården tills nästa generation tar över. Hon dog 61 år gammal av kallbrand. Dottern Johanna Petronella var ogift hemmadotter men dog 1885, 30 år gammal, av "följder av barnsäng". Gården övertogs av sonen.

1890-1918

Bengt Johan Andersson född 1861-01-02 i Hukered
 Anna Christina Bengtsdotter 1862-02-17 i Gällared
Barn: Albert f 1886, Hulda f 1888, Carl Adolf f 1890, Jenny f 1892, Gustaf Harry f 1894, Anders Birger f 1896, John Sjunne f 1899, Hilding f 1902 och Ivar f 1904.

Några av barnen reste till Amerika; Albert och Carl Adolf 1906 och Gustaf Harry 1914. I församlingsboken finns dock antecknat för Gustaf Harry att, när han ville ha flyttningsbetyg för att resa till Norge 1816, kom det fram att han "burit beviset på sig under tiden 6/8 1914 – 18/3 1916", så resan till Amerika blev nog inte av.

Johan sålde 1893 ett stycke mark om 1.620 kvm till Vessige kommun för 85 kronor. Markområdet fick beteckning Hukered 1:6. 1904 sålde han för 200 kronor ett område vid Lillån om 1.3120 ha till Oskar Stålroos, som 1913 sålde det till Nils Birger Johansson i Björsered. Detta blev Hukered 1:7, kallades Kvarnbo och ägs numera av bröderna Johansson i Björsered. Johan Andersson med familj flyttade 1918 till Lunnabohl.

Samma år skedde en ägostyckning av Hukered 1:3, som då fått ny ägare, Bengt August Andersson i Falkenberg. Han lät stycka av fastigheten i 5 tomter: Hukered 1:8-1:12. Hukered 1:8 om ca 3 ha skogsmark ägdes 1925 av Oscar Grimberg, Grimshult. 1:9 och 1:10 om ca 38 ha inkl gårdsbyggnaderna ägdes och brukades 1925 av Johan Carlsson, Lia, men 1:9 ägdes tydligen först något år av Hugo Wennerholm, eftersom han 1920 lät avsöndra ca 13 ha från fastigheten, som blev 1:16. Denna fastighet ägdes 1975 av Johan Eskil Johnsson i Månsabo. Hukered 1:11 och 1:12 ägdes 1925 av Hugo Wennerholm och 1994 av Göte och Göran Johansson, Björsered.

Hukered 1:9-1:10

1922-1926

Johan Malkolm Carlsson född 1881-09-19 i Krogsred
Klara Josefina f Carlsson 1886-10-13 i Gunnarp
Barn: Sigrid Ingeborg f 1912, Brita Ingrid Kristina f 1913, Gustaf Evald f 1914, Märta Linnea f 1915, Carl Åke f 1917, Elsa Margit f 1918, Erise Gunhild f 1920, Judit Gumborg f 1922 och Edla Elfrida f 1924.
 Familjen kom närmast från Spången i Sjönevad och flyttade vidare till Lia (se berättelserna om Spången och Lia 2:2).

1926-1930

Anders Birger Johansson född 1896-12-03 i Hukered
 Ågot Brynhilda f Larsson 1897-03-03 i Ullersåker, Norge
Barn: Anders Ingvar f 1922.

Anders var son till Johan Andersson och Anna Christina Bengtsdotter, Hukered 1:3, se ovan. Familjen kom från Lunnabohl, men vart de flyttade 1930 framgår inte av kyrkoböckerna.

1930-2001Per Vilhelm Johansson

född 1910-07-10 i Hukered

död 2001

Per var son till Per Johan och Amanda Bengtsson, 1:4, se ovan. Brodern Daniel övertog föräldragården, men när brodern dog 1964 köpte Per också denna gård. Taxeringsvärdet för gården 1:9-1:10 var 1964 19.600, areal 39,6 ha, varav 20 skog. Mangårdsbyggnad från 1836, moderniserad 1935, ladugård från 1890 (uppgifter från Gods och gårdar 1964)

Vid Pers död 2001 visade det sig, att han testamenterat all sin skogsmark till Vessige församling. Gårdens byggnader med tomt ärvdes och såldes av hans syskonbarn först till danskarna Paul och Ulla Johnsen, som använde gården som fritidshus under ca 4 år. Sedan 2011 ägs fastigheten av Leo Gervig och Birgitte Kristine Lund-Hansen, också danskar. Köpesumman 2011 var 800.000 kronor (taxeringsvärdet år 2009 var 290.000).

”Per i Hukered” var en mycket speciell person, ett riktigt original. Det sägs att han var mycket beläst och att han hade ockulta intressen. Framför allt var han kanske känd för sin diktning. Gjorde du ett besök hos honom fick du säkert höra något nyskrivet verk. Han målade också gärna och har bl.a. bemålat ett par dörrar i hembygdsgården med blommor och blad, som sin egen dörr på bilden. Han värnade starkt om sin hembygd och sockenkyrka.

I hembygdssföreningens årsskrift Hallandsbygd hittar man flera artiklar av honom.

Per Johansson 1993
(foto av Sven Larsson)

TORP och STUGOR

På en karta 1802 finns tydligt utmärkt två torp: Abels torp och Tores torp. Båda låg mellan landsvägen och Lillån, Abels torp vid Lillån och Tores torp vid landsvägen. I beskrivningen till en karta 1773 sägs att "är för tre år sedan anlagdt en backstuga med någon upodling till åker och eng af oländig utmark", Abels torp? Det äldsta torpet i Hukered kan vara detta torp, där bland andra f.d. båtsmännen Sven Abel och Eric Lang bodde med sina familjer. Från år **1768** finns nedanstående uppgifter för torpet i husförhörslängderna: (kyrkoböckerna stavar männens namn på flera sätt)

Abels torp

före 1768-1801

Sven Abel/Abell/Apell	född omkr 1718	död 1801
Brita Esbjörnsdotter	" 1725	1800

Barn: Börge f 1756, Hans, Pernilla f 1760 och Christian f 1763

I kyrkokassans räkenskaper 1780 finns antecknat, att Sven Abel var skyldig ca 3 rdr, 4 sk och 8 runstycken och dessutom att han var en "fattig afskedad Båtsman som för ålderdom och swaghet intet kan förtjene til sin skulds betalning".

I bouppteckningen 1801 efter "gamla ägta folken" rotebåtsman Sven Apell och hustrun Brita Esbjörnsson värderades tillgångarna; 1 rödryggig ko, lite hushållsaker och kläder, till 24 riksdaler och skulderna till 4. Mannen efterlämnade "3 nu i livet varande barn" Börge Billing, rotebåtsman i Stafsinge, Hans, är över 40 år och Pärnilla, gift med Anders Björnson, som nu vistas i samma stuga". Hustrun Brita "död utan bröstavingar", barnen var alltså födda i Abels tidigare äktenskap.

Båtsman Börje Svensson Billing var född 1756, gift 1783 med Elin Larsdotter, Morup. Han antogs som rotebåtsman 1781 och avskedades 1811 pga ålder. Han dog 1819 i Lis, Stafsinge. (källa: Hallands båtsmansregister)

Pernilla, som kallade sig Apelsdotter i bouppteckningen 1801, gifte sig 1798 med änklings Anders Björnsson, Böresgård. 1799 föds sonen Bengt Andersson i Hukeredets torp.

före 1768-1803

Eric Lang/Lång/Lybeck/Libeck	född omkr 1724	död 1803
Tora Andersdotter	" 1724	1796

Barn: Anna f 1755 och Johannes f 1764

Båtsmannen Eric Lang gifte sig 1762 med sin "fästeqvinna Tora Andersdotter". År 1780 hade Eric Lybeck/Lång skulder till kyrkokassan på ca 3 riksdaler med anmärkning "utfattig i all sin tid och måst näre sig med allmosor".

Omkring år 1840 var ytterligare en rotebåtsman antecknad i Hukered, Elias Andersson Fager, f 1812, gift med Christina Beata Carlsdotter, f 1815. De bodde i en stuga, som de kallade Måsen (Mossen?). Elias Fager antogs som rotebåtsman för Greppered och Yered i Krogsred 1839. Han dog i Krogsred 1843 av rödsot

Johannes Larsson, född omkr 1778 dog 1808 i Hukered's torp av en bröstsjukdom, 30 år gammal. Tillsammans med hustrun Johanna Arfwidsdotter, f omkr 1775, hade han barnen Lars f 1807 och Johannes f 1809, båda födda i Hukered's torp.

Änkan gifte om sig 1811 med "förstärkningskarlen" Jöns Pehrsson från Järnbo.

"Förstärkningskarlarna" skulle komplettera de ordinarie soldaterna vid behov enligt riksdagsbeslut 1810. Varje stad/socken skulle ställa 1 soldat på var 20:e vapenför person i åldern 20-45 år till förfogande. Systemet väckte mycken ilska bland folket och avskaffades efter några år.

1811- omkr 1830

Jöns Pehrsson född 1785-03-12 i Järnbo

Johanna Arfwidsdotter 1776-08-06

Barn: Inger Christina f 1813, Beata f 1815 d 1816 och Anna Christina f 1819.

Familjen flyttar omkr 1830 till Björsereds hus, från omkr 1840 tillhör de socknens fattighjon.

1831- omkr 1837

Christoffer Reinholdsson född 1810-09-15 i Hukered

Maria Johansdotter 1804-02-11

Barn: Johan Niklas f 1831 och Bengt Johan f 1835.

Christoffer var son till åbo Reinhold Olsson i Hukered och bror till Olaus på Abels torp ovan. När makarna gifte sig 1831, var Christoffer trädgårdsdräng i Vinberg. Familjen flyttade från Hukered omkr 1837,

1837-1848

Magnus Bengtsson född 1807-12-22 i Småland

Nilla Nilsson 1806-08-28

Barn: Neta Maria f 1834, Benedicta Sophia f 1835, Johan Petter f 1837 d 1838, Johan Petter f 1839, Anna Johanna f 1840, Emanuel f 1842 d 1843, Emanuel f 1843 d 1846, Johanna Petronella f 1845 d 1846, Johan Mauritz f 1847 d 1847 och Johanna Petronella f 1848. Barnen dog av mässling, engelska sjukan och rödsot.

Familjen kom till Hukered från Getinge. 1848 flyttade de till torpet Slätta Eke vid Järnbo (se berättelsen "Lia, Lyngen och Järnbo", sid 81).

I september-oktober 1846 dog sammanlagt 25 personer i Vessige socken, 21 av dem dog av rödsot, 13 av dem var barn.

Torstorp

På en karta 1804 över Hukered's utmarker finns utmärkt ett "Thores torp". I laga-skifteshandlingar 1834 finns antecknat Thores ale, Thores lycka osv. I husförhörslängderna har vi dock inte hittat någon person Thore, däremot ett torp som kallas Torstorp, men där finns ingen bokförd förrän omkr 1865. Det är kanske inte samma plats?

Den först bokförde torparen på Torstorp hette Anders Andersson och hans namn förekommer ofta i sockenstämmoprotokollen. Han och hans familj hade det nog inte

fattigare än många andra, men Anders var kanske bättre på att söka bidrag. Som framgått tidigare, fick de till slut upplåta sitt hem som fattighus för andra i samma situation. När det nya fattighuset blev klart i Glostorp 1896 fick Anders och Anna Johanna flytta dit.

Omkr 1865-1896

Anders Andersson född 1815-07-25 i Askome

Anna Johanna Christensdotter 1824-06-21 i Askome

Barn: Anna Charlotta f 1844, Carl August f 1849 och Johan Aron f 1852. De fick många fler barn, men flera hade dött i späda ålder och några hunnit flytta hemifrån, när föräldrarna flyttade till Hukered.

Anders och Anna Johanna var 27 resp 18 år när de gifte sig i Askome. De bodde då båda i Rännebacken, Askome. Familjen kom nu närmast från Björsereds hus (se berättelsen om Björsered), där Anders blev den siste torparen.

1883 "Torparen Anders Andersson i Hukered hade till stämman hemställt om kommunen skulle vilja på vissa villkor till honom inköpa en ko. Denna hans begäran afslogs på den grund, att då han är innehafvare af torp och endast har att försörja sig och sin hustru, så mycket mer, som båda äro arbetsföra och således billigtvis borde försörja sig, utan något betungande för kommunen."

1886 och 1888 fick han i fattighjelp 10 kronor "såsom bidrag till arrende för hans torplägenhet". Flera gånger under åren 1887-1894 fick han avslag på sina önskemål om fattighjelp, "då det ansågs att han och hans hustru sjelfva vore arbetsföra". Flera gånger fick han ändå antingen pengar, från 2 till 13 kronor, eller fattigsåd, dvs råg. Familjens stuga hade 1884 blivit fattigstuga och han hade förmodligen flera fattighjon boende hos sig. 1887 begärde han "full fattigförsörjning".

Anders och Johannas yngste son, Johan Aron, verkar ha levat som föräldrarna, men han var dessutom sjuklig. Ett par gånger fick han sjukhusvård, som församlingen betalade för honom.

Han gifte sig 1878 med Anna Beata från Askome och de fick 6 barn i tät följd. Familjen bodde de första åren på Torstorp och Johan kallades då torpare. 1883 flyttade de till Hultastugan och där kallades Johan omväxlande backstugusittare, torpare och inhyses. Han begärde ofta fattighjälpen och ibland fick han pengar och ibland spannmål. Johan Aron dog av magsår 1897. Änkan och barnen flyttade till Halmstadstrakten omkr 1902.

1878-1883

Johan Aron Andersson född 1852-03-03 i Björseredshus död 1897

Anna Beata Svensdotter 1855-04-24 i Askome

Barn: August Julius f 1878, Adolf Sigfrid f 1881, Nils Bernhard f 1883, Anna Sofia f 1885, Bror Carl f 1888 och Emanuel f 1892 d 1896 av mässling.

Det finns inga rester kvar av det forna torpet och fattighuset.

Åsen

1846-1872

Barthold (Bertil) Andersson född 1805-06-30 i Krogsered död 1859

Maria Christina Svensdotter 1812-05-22 ” 1872

Barn: Anna Katarina f 1839, Severin f 1842, Johannes f 1844, Christina Beata f 1849 d 1850 och Gustaf f 1851 d 1863 av ”slag av häst i hufvudet”

Bertil Andersson och hans hustru fick 1846 kontrakt för torpet Åsen

”Emellan frälsehemmansegaren Gunnar Augustsson (skall vara Gunne Reinholdsson) i Hukered och Bertil Andersson i Månsabo upplåter jag härmed ett stycke af min laga skiftade utmark så kallade Åhsen med dertill hörande kärr och mårse i norra ändan af min utmark beläget till torpställe för Bertil Andersson och hans hustru Maria Kristina Göransdotter (skall vara Svensdotter) med vilkor som följer nemligen:

1. får Bertil Andersson 6 odlingsår skattfri men sjelf inhägnar torplägenheten på egen bekostnad.
2. Skall Bertil Andersson i de 6 odlingsåren betala till Gunnar Augustsson 8 marker smör eller 2 rdr 12 sk Rgs om året, beräknadt ifrån den 25 mars 1846 till den 25 mars 1852 för mulbete.
3. Sedan skall Bertil Andersson i årlig skatt till hemmansegaren betala 10 rdr Rgs den 1 januari hvart år och 6 karladagsverken först i höhösten.
4. fritt mulbete för de kreatur som vinterfödas på torpstället å hemmanets utmark.
5. fritt eldebrand af gammalt fornadt träd det hemmansegaren sjelf utser.
6. får Bertil Andersson fritt gagna virke utaf ahl och bok till husbehof.
7. Om Bertil Andersson köper en ko om vårtiden så har han fritt mulbete till densamma.
8. När dessa vilkor af Bertil Andersson och hans hustru uppfylles så skall de orubbade i båda deras livstid (oläsligt).”

Männen hade själva skrivit sina namn, men kvinnorna ”med hand i pennan”. Mannen dog 1859 men hustrun, som ju hade livstidskontrakt på torpet, bodde kvar till sin död 1872. Året efter flyttade Gustav Gunnesson och hans hustru dit, som var avtalat med Bengt Johan Nilsson vid deras försäljning av gården till honom 1869. De skulle betala samma skatt som Maria gjort, dvs 10 rdr om året samt 6 karldagsverken i hösten emot kost på stället. Både de själva och deras barn skulle ha rätt till torpet på livstid.

1873-1909

Gustav Aron Gunnesson född 1835-07-08 i Hukered

Johanna Persdotter 1837-04-23 i Sylagård

Barn: Bengt Petter f 1866, Amanda Charlotta f 1869, Johanna Mathilda f 1872, Josefina Augusta f 1876 och Johan August f 1882.

Även denna familj hade svårt att föda sig på torpet och det hände några gånger att de begärde ekonomiskt bidrag. Ibland avslogs begäran, ibland kunde de få någon spannmål. 1901 begärde Gustav bidrag till inköp av en ko, men begäran avslogs.

"Torpruin i Hukeredes skog. Torpet fanns på 1800-talet och torparens namn var Gustaf"

(Gustaf Gunnesson på Åsen?)

Teckning av Stig Simmingsköld 1989 (tavlan som hänger i hembygdsgården i Gunnarstorp har skänkts av Per i Hukered till hembygdsföreningen)

Gustav och Johanna fick flytta till fattighuset 1909 och dog som fattighjon. Åtminstone tre av barnen flyttade till Amerika. Johanna Mathilda gifte sig 1900 med arbetskarlen Otto Julius Johansson. De flyttade tillsammans med sonen Einar Daniel f 1901 och Johannas uåson Carl Rudolf f 1898 till Fogdagård 1902 som statare. De fick ytterligare 2 söner, Per f 1903 och Ivar f 1905. 1907 lämnade Otto Julius familjen och reste till Amerika. Hustrun flyttade till Väby med barnen och dog 1920 av kräfta. De fyra sönerna har inte gått att spåra i registren, kanske hämtade fadern dem till Amerika?

Gustavs och Johannas äldste son Bengt Petter gifte sig 1890 med Josefina Potentia Carlsdotter, f 1864 i Krogsred. Hon hade ett oäkta barn, sonen Carl Sigfrid, f 1887 i Krogsred, som Bengt Petter vägrade att uppfostra. Församlingen beslutade, att tills vidare betala 10 öre per dag ur kommunalkassan för hans vård och skötsel hos barnets mormoder. Bengt Petter, hans hustru och deras 1-åriga son reste till Amerika 1892.

Carl Sigfrid finns kvar i Torstorp 1900 men då hos Severina Gunnesdotter, Bengt Petters faster. 1903 fick han en drängplats i Ränneslöv, 16 år gammal. Det framgår av databaser, att han gifte sig men blev änkeman redan 1918, att han bodde i Göteborg 1970 och att han dog i Göteborg 1978.

Som framgått tidigare köpte Gustavs syster Severina och hennes man Johan Andersson 1/12 mtl i Hukered av Gunne Reinholdsson 1862 men sålde gården redan 1869 till Bengt Johan Nilsson och blev torpare på Åsen. Som sagt, det har troligen funnits två torpställen på Åsen.

1869-1912

Petter <u>Johan</u> Andersson	född 1832-07-16 i Villstad	död 1885
m2 Johan August Andersson	1847-10-09 i Gällared	
Severina Gunnesdotter	1839-08-09 i Hukered	1910

Barn: Carl August f 1862 d 1873, Anders Johan f 1864 och Julius Bernhard f 1869. Den äldste sonen drunknade 10 år gammal.

Vessige församling betalade 1870 en läkarräkning för vård av smeden Johan Andersson i Hukered i 26 dagar, sedan han blivit illa tilltygad på marknaden i Falkenberg. Församlingen nekade först att betala, eftersom "den anser att Johan Andersson bör sjelf betala desse penningar, emedan han har tillgång dertill", men Falkenbergs fattigvårdsstyrelse lagsökte och fick domslut på kravet (källor: hembygdsboken och sockenstämmoprotokoll). Johan dog av lunginflammation, 52 år gammal. Severina gifte om sig 1892 med Johan August Andersson.

Johan blev den siste som lämnade Åsen. 1912 flyttade han till fattighuset och dog där 1922.

Stugan vid Hukered

1726-

I en förteckning över "inhysesshjon 1726 i Vessige socken" finns stugan med. Då bodde en änka Johanna i stugan. Hon kallas "en gammal värkbruten soldathustru som har ett litet barn att sköta".

I början på 1800-talet bodde här Ingier Larsdotter, f omkr 1743, d 1810. I hennes bouppteckning (tillgångar 9 rdr, skulder 9 rdr) nämns barnen Johanna, Lars samt Christina Arfwidsdotter f 1779, gift 1804 med bonden Sören Jönsson i Grimshult.

Fattighuset i Hukered

Vessige kommun ägde en s.k. fattigstuga i Hukered. Kommunen övertog "en rad små hus där det bodde åldringar och sjuka som var oförmögna att klara sig själva och inte hade anhöriga som kunde ta hand om dem. Husen togs som ersättning för understödet och dit kunde man sedan sammanföra ett antal olyckliga som annars skulle ha utackorderats eller gått på socknen" (hembygdsboken sid 333).

I Hukered var det torpet Torstorp som blev fattighus. I oktober 1884 beslutade kommunalstämman "på begäran af Anders Andersson i Hukered att bevilja honom 30 l råg och 5 kronor med skyldighet för honom att till kommunen förskrifva sin egendom".

I kommunalstämmoprotokoll från december 1890 får ledamoten A Karlsson i Lunnabol uppdrag "att göra nödig reparation å mur och skorsten å församlingens hus under Hukered..." och i juni 1895 såldes "Anders Anderssons bebodda fattighus i Hukered" till Olof Cederberg, Knorrastugan för 75 kronor. Anders och hans hustru fick flytta till det nybyggda fattighuset i Glostorp.

Skolhuset i Hukered

1895 byggdes ett skolhus i Hukered för att barnen i övre skogsbygden skulle få fast skolgång i 6 år, en s.k. mindre folkskola. Tidigare hade man här haft ambulerande skola med 8-10 veckors undervisning per år (hembygdsboken sid 266). Den unge Ernst Elmqvist blev skolans lärare och han bodde naturligtvis också i skolhuset, som brukligt var. Redan 1907 flyttades dock byggnaden och skolan med den till Lia (se berättelsen om Lia). Elmqvist var född 1868 i Istorp och anställdes av Vessige kommun 1891, 23 år gammal, först som ambulerande småskollärare och sedan som lärare i övre skogsbygdens fasta skola, först i Hukered och sedan i Lia.

Skolhuset låg intill Krogservedsvägen vid Hukeredes gräns mot Björbäcksered.

Källor: Kyrkoböcker, mantalslängder, Hembygdsboken "Vessige och Alfshög" av Sven Larsson 1996, Hallands landsbeskrivning 1729, Gods och gårdar 1939-1964, folkräkningar, Lantmäteriets historiska kartor, bouppteckningar, sockenstämmoprotokoll samt intervjuer av Olle Johansson, Ådalen, Sörby och Mats Josefsson, Sjönevad.

Idag är Hukered en avfolkad by, det finns ingen gård och ingen åretruntboende kvar. De tre bostadshus som finns används som fritidshus. Skogsmarken ägs av Mats Josefsson i Sjönevad, bröderna Johansson i Björsered och Svenska kyrkan.

2015-04-11
Inga-Lill Cederberg

Sist en dikt av "Per i Hukered", som han skrev, "kanske kan tillämpas på min äldst kända anfader (Bengt i Slätthult, Krogsered) men även på min farfar Bengt Persson i Hukered".

T I L L M I N N E T

av våra fäders gammelgård

Hit kom en senig man av mina fäders ätt
och svängde korp och spett i idogt nit.
Och skogens träd de föll för yxhugg tätt.
I hoppfull möda vändes torva bit för bit,
och sakta växte fram ett träd långt och brett
som kantat var med mur av sten och bråtar.
Och mannens sinne sjöd till verk av eld och spett,
och sångens ton den blandades med vindens barrskogslåtar.

Han lade grund, av svedjetimmer reste gård,
och hammarslag föll in i skällkons ton
i hoppfull id och trofast möda hård.
Han kände sig som kung, fast ej en adlig son.
Här tog han kvinna, och med hjonelaget
kom kärleken som gäst till bord och härd.
Och västergöken gol från utmarkshaget,
och lyckan lade hägn kring deras värld.

Och mätt av år och värk till sist han lade
sin hand i sonens hand en höst:
"Förvalta arvet rätt" han sade
"och slit som jag, men hav i Herranom din tröst!"
Och sonen tog sin faders plog och slaga
och lade än en teg i sunnanlut,
och någonting av odalhävd och saga
kring fält och längor tycktes stråla ut.

Och åldrar kom och gick, och tid blev sekel
kring gammelgårdens knutav kärntung fur,
till dess den nya tidens mene tekel
skrev mögelpränt på kalkad spiselmur.
Nu sörjer gården utan utan hus och stängsel,
sen snärj och nässelskog tog väldet där.
I gammalt vårdträd ugglan ropar ut sitt ängsel,
som när en frände man till graven bär.

Och nu så brått har nya tidens händer -
ej mer som förr: att bruka jord med harv och plog.
Nej, här på gammelgården ingn tiltan vänder.
Nu redes jorden för att planta skog.
Sen må vi nu vår vördnad våra fäder skänka,
det verk de gjort, den säd de här har sått.
Och må i stilla andakt vi betänka
de barn de fostrat och de alla mödans steg de gått.
